

НАРОДНА БАНКА СРБИЈЕ
СЕКТОР ЗА ПОСЛОВЕ С ГОТОВИНОМ

**ИЗВЕШТАЈ О ОТКРИВЕНИМ
ФАЛСИФИКОВАНИМ НОВЧАНИЦАМА**

Јануар–септембар 2019.

Октобар 2019.

Садржај:

1. Експертиза готовог новца.....	2
2. Експертиза ефективног страног новца.....	4
3. Однос откривених фалсификованих новчаница готовог новца и ефективног страног новца	6

1. Експертиза готовог новца

У првих девет месеци ове године, у поступку експертизе новца примљеног под сумњом да је фалсификован откривено је 2.988 комада фалсификованих новчаница готовог новца, што је за 4,7% мање него у истом периоду претходне године, када су откривена 3.134 комада таквих новчаница. Међутим, због удела апоена веће вредности, номинални износ је повећан за 12,1% (3.711.000,00 динара у првих девет месеци 2019. у односу на 3.309.170,00 динара у истом периоду 2018). Апоенска структура откривених фалсификованих новчаница готовог новца дата је у Табели 1.

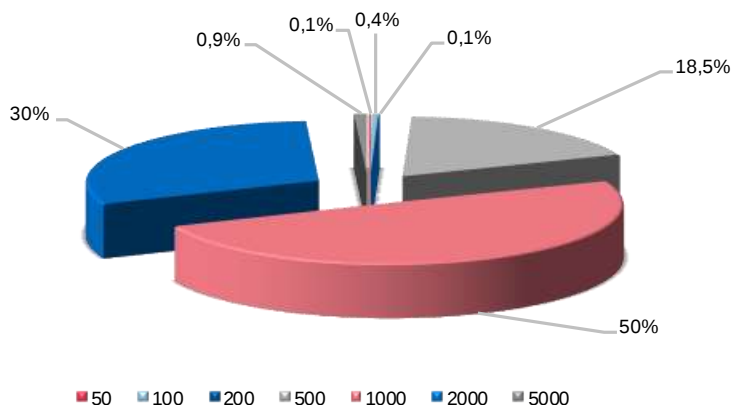
Табела 1. Преглед фалсификованих новчаница готовог новца
јануар–септембар 2019.
(у комадима)

Апоен	5000	2000	1000	500	200	100	50	Укупно
Комада	27	908	1.482	552	3	12	4	2.988
Учешће у %	0,9	30	50	18,5	0,1	0,4	0,1	100

Извор: Народна банка Србије.

У структури откривених фалсификата новчаница готовог новца, доминантно учешће имају фалсификоване новчанице од 1000, 2000 и 500 динара (Графикон 1). Процентуално изражено, та три апоена заједно чине 98,5% броја фалсификата новчаница готовог новца.

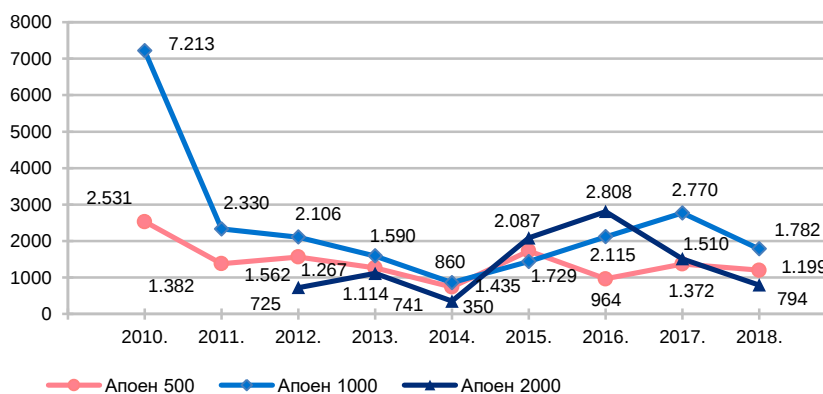
Графикон 1. Апоенска структура фалсификованих новчаница готовог новца
јануар–септембар 2019.
(у комадима)

Извор: Народна банка Србије.

На Графикону 2 приказано је кретање броја комада откривених фалсификата три најзаступљенија апоена динара у последњих девет година.

Графикон 2. **Најчешће фалсификовани апоени готовог новца**
(у комадима)

Извор: Народна банка Србије.

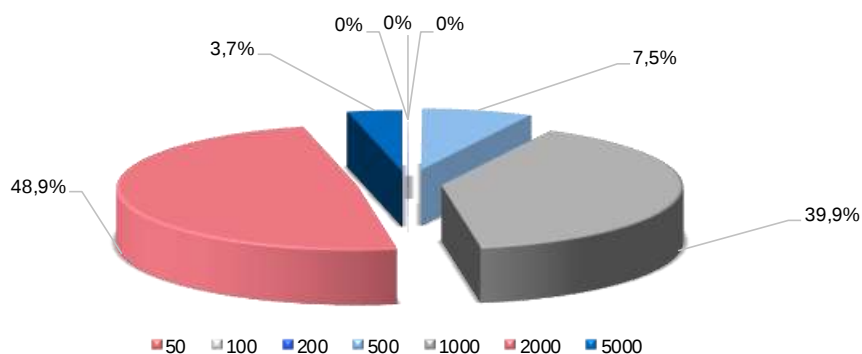
Када се посматра вредносно, у структури откривених фалсификата новчаница готовог новца, највећи је удео новчаница од 2000 и 1000 динара (Табела 2 и Графикон 3). Процентуално изражено, та два апоена заједно чине 88,8% фалсификата готовог новца.

Табела 2. **Преглед фалсификованих новчаница готовог новца**
јануар–септембар 2019.
(у хиљадама динара)

Апоен	5000	2000	1000	500	200	100	50	Укупно
Износ	135	1.816	1.482	276	0,6	1,2	0,2	3.711
Учешће у %	3,7	48,9	39,9	7,5	0	0	0	100

Извор: Народна банка Србије.

Графикон 3. **Апоенска структура**
фалсификованих новчаница готовог новца
јануар–септембар 2019.
(номинална вредност)

Извор: Народна банка Србије.

Ако упоредимо откривене фалсификоване новчанице готовог новца с готовим новцем у оптицају, видимо да је на милион комада оригиналних новчаница у оптицају откривено 7,7 комада фалсификованих новчаница готовог новца, тј. на милијарду динара у оптицају откривено је 15.572 динара фалсификованог новца.

2. Експертиза ефективног страног новца

У периоду јануар–септембар 2019. године, у поступку експертизе новчаница примљених под сумњом да су фалсификати откривена су 1.153 комада фалсификованих новчаница ефективног страног новца, што је 2,7 пута више него у истом периоду 2018. године, када су откривена 432 комада тих новчаница. Валутна и апоенска структура приказане су у Табели 3.

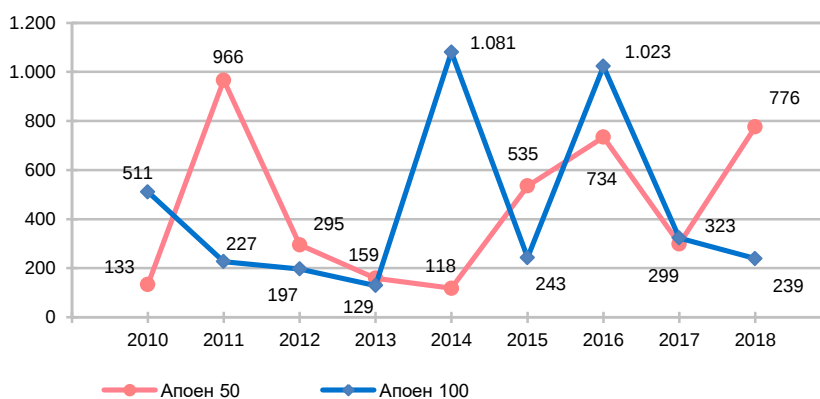
Табела 3. **Фалсификоване новчанице ефективног страног новца јануар–септембар 2019.**
(у комадима)

Валута	EUR							Укупно EUR	USD			Укупно USD	Остало	Укупно
Апоен	500	200	100	50	20	10	5		100	50	20			
Комада	22	19	813	99	21	4	2	980	114	11	1	126	47	1.153
Учешће у %	1,9	1,6	70,5	8,6	1,8	0,3	0,2	85	9,9	1	0,1	10,9	4,1	100

Извор: Народна банка Србије.

У посматраном периоду, откривено је 980 комада фалсификованих новчаница евра, што је 2,6 пута више него у истом периоду претходне године, када је евидентирано 370 комада тих новчаница. Однос броја комада најчешће фалсификованих апоена евра, од 100 и 50 евра, у последњих девет година приказан је на Графикону 4.

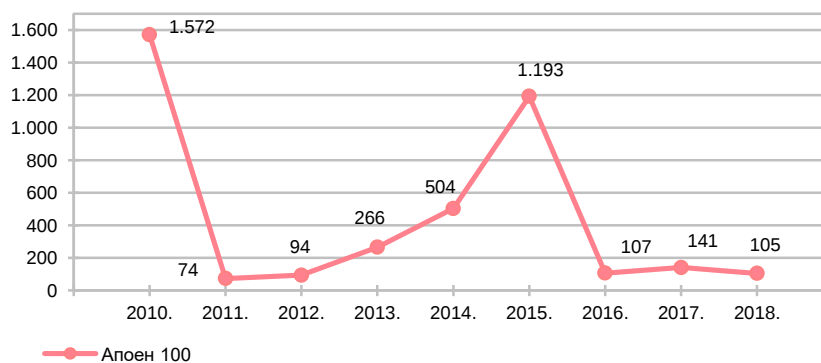
Графикон 4. **Најчешће фалсификовани апоени EUR**
(у комадима)

Извор: Народна банка Србије.

У првих девет месеци ове године откривено је 126 фалсификованих новчаница америчког долара, што је 2,6 пута више него у истом периоду претходне године, када је евидентирано 48 комада тих новчаница. Доминантан је удео фалсификата апоена од 100 долара. Графикон 5 приказује кретање броја комада откривених фалсификата тог апоена у последњих девет година.

Графикон 5. **Најчешће фалсификовани апоен USD**
(у комадима)

Извор: Народна банка Србије.

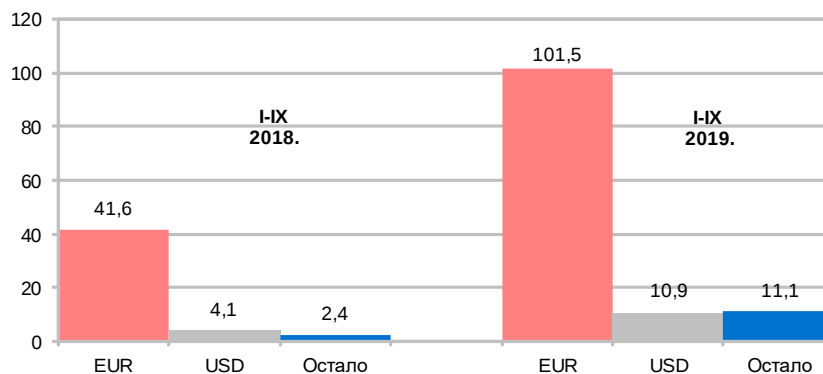
Групу валута *Остало* у Табели 3 чине фалсификоване новчанице четири валуте: немачке марке (30 комада), швајцарског франка (десет комада), британске фунте (пет комада) и конвертибилне босанске марке (два комада).

Посматрано по номиналној вредности, удео фалсификата појединих валута ефективног страног новца у укупно откривеним фалсификованим новчаницама ефективног страног новца, као и њихов однос са истим периодом претходне године, најбоље ћемо сагледати ако вредности појединих валута изразимо у еврима¹ (Графикон 6).

¹ За прерачун вредности других валута у еуро за 2018. и 2019. годину примењен је средњи курс на дан 2. октобра 2019. године.

Графикон 6. **Фалсификати новчаница ефективног страног новца јануар–септембар 2018. и 2019.**

(износ у хиљадама EUR)

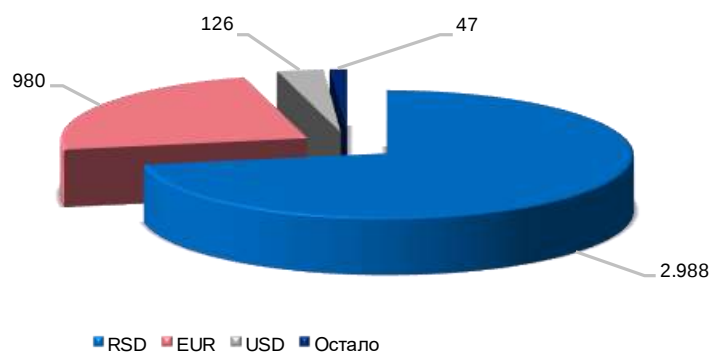
Извор: Народна банка Србије.

3. Однос откривених фалсификованих новчаница готовог новца и ефективног страног новца

У укупно откривеним фалсификованим новчаницама у периоду јануар–септембар 2019. године, однос броја комада откривених фалсификованих новчаница домаће валуте и страних валута дат је у Графикону 7.

Графикон 7. **Валутна структура фалсификованих новчаница јануар–септембар 2019.**

(у комадима)

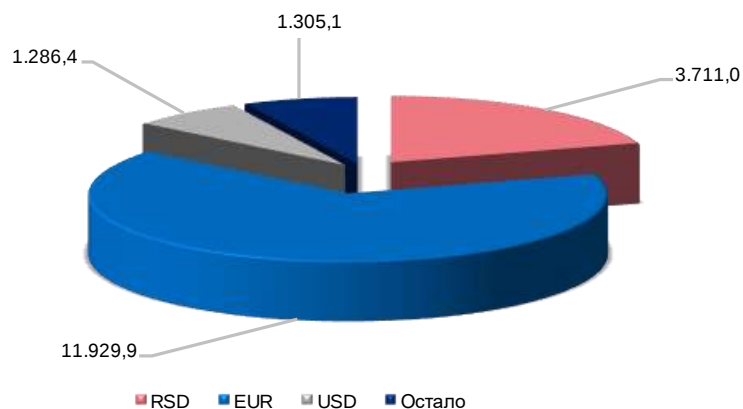
Извор: Народна банка Србије.

Како се може видети, највећи је удео откривених фалсификованих новчаница домаће валуте (72,2%) у односу на учешће откривених фалсификованих новчаница страних валута.

Међутим, посматрано по номиналној вредности, удео фалсификата појединих валута у укупно откривеним фалсификованим новчаницама у првих девет месеци 2019. најбоље ћемо сагледати ако вредности појединих валута изразимо у динарима² (Графикон 8).

Графикон 8. Валутна структура фалсификованих новчаница јануар–септембар 2019.

(износ у хиљадама РСД)

Извор: Народна банка Србије.

Може се видети да је доминантан удео откривених фалсификованих новчаница евра (65,4%), затим домаће валуте (20,4%) и америчког долара (7,1%).

² За прерачун вредности осталих валута у динаре примењен је средњи курс на дан 2. октобра 2019. године.